

Tudományos
ülésGyógykezelés
izotópokkal

Az izotópokkal folytatott legújabb gyógykezelési eljárások és az izotópok hazai alkalmazásának tapasztalatait összegzik a hatodik izotópdiaosztikai szemináriumon, amelyet szerdán, tegnap nyitottak meg Kékes-tetőn. Az Országos Röntgen-és Sugárfizikai Intézet, valamint a Magyar Orvostudományi Nukleáris Társaság által szervezett országos tanácskozási meggyújtóján elmondották: a gyógykezelésben az utóbbi évtizedekben alkalmaznak kiterjedten izotópokat, vagyis olyan elemeket, amelyek sugárzás kibocsátása közben bomlanak. A szervezetbe juttatott rádióaktív anyagok sugárzása különböző műszerekkel felfogható, s így pontosan meghatározható a beteg állapota, illetve a gyógyszer beavatkozás hatása. Ezek a sugárzó anyagok különösen a pajzsmirigy, valamint a daganatos megbetegedések felismerésében és gyógyításában játszanak nagy szerepet.

A tudományos ülésen öt napon át 15 előadás hangzik el a téma legjobb ismerőinek tolmácsolásában.

(MTI)

Hangszeripari együttműködés

Öt éve a Német Demokratikus Köztársaság és a Magyar Népköztársaság könnyűipari miniszterhelyettesei megállapodtak, hogy a két állam hangszeriparának képviselői időnként találkoznak egymással, kicserélik tapasztalataikat. Ennek keretében már többször jártak a Szegedi Hangszergyár szakemberei az NDK-ban és német vendégek is Szegeden. Ugyanilyen látogatásra érkezett most Plauen-

ből az Erich Münch mérnök vezette, hangszeripar küldöttségéből álló delegáció a szegedi üzembe. Kovács Attila igazgató tájékoztatta a vendégeket a gyár munkájáról a hangszerkészítés technológiai folyamatáról. Megbeszéltek a közös tennivalókat, a további együttműködést, s erről megállapodást írtak alá tegnap. A vendégek ma, csütörtökön Budapestre utaznak.

Meleg étel, forró tea,
esőkabát a diákoknakA Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi
Minisztérium felhívása

A kedvezőtlen időjárás miatt késik az őszi, kézimunkaigényes növények betakarítása, ezért a tanulók mezőgazdasági foglalkoztatására is a megszokottól későbbi időszakban, várhatóan hűvösebb, csapadékosabb időjárási viszonyok között kerül sor. Ilyen körülmények között különösen fontos, hogy a munkavégzés egészségügyi feltételeiről minden gazdaságban körültekintően gondoskodjanak. A Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium ezért felhívja a mezőgazdasági nagyüzemek figyelmét, hogy a diákok egészségének vé-

delme érdekében a naponkénti munkahelyre és hazautazást, illetve a tábor és a munkahely közötti utazást zárt szállítóeszközökkel végezzék, a táborokat rendszeresen fűtsék. A tisztálkodáshoz — ideértve a nem táborban elhelyezett tanulókat — a táboroknál lehetőségük legyen a meleg vízre. A diákok kapjanak naponta egyszer meleg ételt, hideg időjárás esetén, munka közben, védőöltözet forró teát, csapadékos időben pedig védőruhákat, elsősorban gumicsizmát és lehetőség szerint esőkabátot is.

Vanitatum
vanitas?

Hiúságok hiúsága. minden csak hiúság. Lásd be, öregem — söpörte össze vége-láthatatlan beszélgetésünk kenyérmorzsáit akkori testvérem az agylúgózó töprengésben —, a szavakkal szűrt sebek sohasem gyógyulnak. Hírnévre sóvárog, dicsőséget óhajt mindenki, a művészember meg különösképpen, hiszen létformája a nyilvánosság, a publicity. Megmártózní ismerősök és ismeretlenek tetszésében, a tekintetek, vélemények fürdővizében. A művész attól van és olyannak van, hogy mások tudomást vesznek róla. Valamilyennek tartják. S ezek a mások, a közönség, mely kedves, nagyérdemű, satöbbi, természeténél fogva hajlamos arra, hogy látványait bálványra, kedvence avassa, tenyerén hordozza. Mire közzibük okvetetlenkedik holmi zugfirkász, elefánt a porcelánboltban, s a kritikájával nyegle outsider-ként letaposza a békés idill törekény vázait.

1.

Hiúság dolga? Alig hiszem, ennyiről lenne szó csupán. Noha a látszat kétségtelenül erre vall. Ismertem szobrászt, aki a kiállításán reggeltől napestig sündörgött a vendégkönyv körül. Szorgalmasan böngészte a bejegyzéseket, mignem egy alkalommal sértő észrevételt talált, fölkapta a vizet, utána-szaladt az őszinte kritikuskor, és az utcasarkon, fényes nappal, nyakon bólintotta. Művész már ott is följelentett volna, ahol hiába köpögött, az írószövegében, melynek tagságát köztudomásúan irodalommal szokás kiemelni, nem újságíróval. Mások a színház igazgatója esetelte drámaian egyik kritikánk utóhatását: az érintett előadóművész, egyetlen jelzőn

2.

Az alkalmi példatár közös nevezője: a teljesítmények hivatalos vagy félhivatalos, céhez bévüli értékelésének, az egyénekre lebontott esztétikai mérlegelésnek krónikus hiánya. A szegedi színház közeli múltjából sincs hasonló gyakorlat. Hacsak nem számítjuk ide az évadzáró társulati ülések igazgatói beszámolóit, ahol a korábbi intézményvezető többnyire előadásokat értékelt. Lendületesen kiemelve a saját rendezéseit szigorú bírálattal illetve a másokéit, a kimagasló prózai bemutatók erejének esetelése mellett „önkritikusan” rámutatva az operai és zenés részleg fogyatékosságaira. (Némiképp fordított a helyzet most, zene-igazgató van, aki az operát malasztalja — de hát neki, momentán, legalább igaza van.) Persze, távolról sem helyi specialitás. Előtte egy fölmerés, színházi dolgozók helyzetéről. A terjedelmes anyagból idézem: „Az egyéni teljesítmények nyilvános kiértékelése a legtöbb helyen régen kiment a divatból. Ahol a helyi csoportok megkísérelték feléleszteni, ott is többnyire csak udvariaskodó beszüntetés sült ki belőle, és senkit nem érdekeltek igazán, mert a vezető nem tartották szükségesnek, hogy ezeket az értékeléseket a jutalmazások során kiindulási alappal tekintsék. Gyakorlatilag sehol sem mutatkozik nyoma, hogy

3.

A visszhangtalanság, művészeti pályákon, megaláztatás a kedélytelenségnek, az elbizonytalanodásnak. Tehetség sorsa lehet a hullócsillagoké, ha nincs megtámasztó, igazoló és visszaigazoló kontroll. Félreértés ne essék, nem holmi pecsétes rangsorok hiányoznak, az egyébként nyilvánvaló, evidens művészi értékkülönbsétek látványos és rendszeres definiálása. Egészen egyszerűen a tett minőségének észlelése, közlése, regisztrálása. Hogy a művész többé-kevésbé tisztában legyen afelől, mikor mit alkotott, miként tartják nyilván közvetlen hivatalos környezetében, ha tetszik, munkahelyén, hogy tudja, mire számíthat holnap, holnapután. S ne szoruljon fülbeszűgő drukerek mézesmázos hízelgéseire, hátamögötti ellendrukerek fullánkjaire, a pillanatnyi tapsok csalóka illúziójára, következként sajtó híúságára. Hisz nem feltétlenül és mindig ezek a leg-hasznosabb tanácsadók.

Nikolényi István

Színes tintákról
álmodom

Színes magyar film. Kosztolányi Dezső három novellájából írta: Karsai Kulcsár István, Nádassy László, Ranódy László és Szántó Erika. Fényképezte: Koltai Lajos, Zene: Jeney Zoltán. Rendezte: Ranódy László. Főbb szereplők: Szirtes Ádám, Vass Éva, Geiger János, Törőcsik Mari, Darvas Iván, Haumann Péter.

E film mottóját úgy fogalmazhatnánk meg: hódolat Kosztolányi Dezsőnek. Ranódy László nem először tisztel meg klasszikusunk előtt: a Pacsirta, az Arany-sárkány, az Édes Anna után most az író három novellájából (A Kulcs, Furdás, Kínai kancsó) készített filmet, s legújabb alkotását csak ama tény összefüggésében vizsgálhatjuk, hogy először nyúlt dramaturgiailag nem egységes irodalmi anyaghoz, hiszen három önálló kisépikai műből hozott létre egyet. Tehát: koherens nagyeépika-adaptációk után — valami más.

A vásznon — régi, rezgő felvételek — maga Kosztolányi. A látvány megindító. Játsszik fiával és feleségével, nyárki fehér ruhában, szája sarkában cigarettá, előtte írógép. Az ember önkéntelenül kihúzza magát, az ott-honi könyvespolcon sorakozó Kosztolányi-kötetekre gondol erősen, mármár föláll, hogy ő is tiszteljen a mesterrel. Pár perc múlva Kosztolányi fiát, Ádámot látjuk mai felvételen, apját narrátorként megszemélyesítendő. Az álmokép tovább játszik velünk. Felsohajtunk: jöjjenek a művek.

Jöttek. Voltaképpen Ranódy László úgy vitte filmet ezt a három novellát, ahogyan az egyedül lehetséges volt. Szerényen, hűségesen és a komoly szakmai felkészültség igényességével. Kézenfekvő volt ugyan, mégis frappánsnak, szinte természetesen kiválóknak tűnt a gyermek-főhőst felvonultató két írás. A Kulcs és a Furdás összefűzése — azonos szereplőkkel, a lányos

arcú kislíval, Geiger János-sal, a zordon és lelketlen, előbb komoly lelki sérülést, végül fia halálát okozó apát nagy tudatossággal játszó Szirtes Ádám-mal és az igazi édesanya gyengédségét minden eszközzel felvonultató Vass Évával. Sajnos, ez a természetessé tett egység szükségszerűen, a legjobb akarat ellenére felbomlott a sorból (látszólag) „kilógó” harmadik mű, az egyébként terjedelemben is hosszabb Kínai kancsó miatt. S hogy a varázs mégsem török meg: ennek a hangulatos, szép filmnek talán legnagyobb szakmai érdeme. (Három nagyszerű színész külön megemlítendő: a Kínai kancsó főszereplői: Darvas Iván, Törőcsik Mari, Haumann Péter.)

Domonkos László

Jubileumi
megemlékezés

Ünnepi megemlékezést rendezett tegnap, szerdán, Hazafias Népfőnt Csongrád megyei bizottsága és a megyei római katolikus papi békebizottság elnöksége az állam és az egyház közötti megállapodás és a katolikus papi békebizottság megalakulásának 30. évfordulója tiszteletére. Jelen volt Szalma János, az állami egyháziügyi hivatal munkatársa is.

A Himmusz elhangzása után Kovács János színművész Juhász Ferenc: Kinek karja van című versét adta elő, majd Molnár Antal nagyprepost mondott megnyitót. Nagy Tibor kanonok, a megyei római katolikus papi békebizottság elnöke ünnepi beszédében méltatta a szocialista állam és az egyház között kialakult kapcsolatot, a 30 évvel ezelőtti aláírt megállapodás eredményeit. A katolikus békebizottság betölti hivatását — mondotta. A hívők és nem hívők, világi és egyházi különbségük ellenére vállalták a közös cél szolgálatát: a béke megőrzését. A megemlékezés megteremtette annak a lehetőségét, hogy az állam és az egyház — tiszteletben tartva egymás álláspontját — népnép békés jövőjéért munkálkodjanak.

Molnár Sándor, a Hazafias Népfőnt megyei elnöksége nevében üdvözölte a megje-

lenteket, külön a papi békebizottság alapító tagjait. Köszönetet mondott azért, hogy a papi békebizottság sikeresen együttműködött eddig is a népfőnt mozgalomával, segítve a népi, nemzeti egységért, a békéért vívott harcát.

Dr. Udvardy József, csanádi megyés püspök megemlékezett a megállapodás évfordulója alkalmából rendezett országos eseményekről. Méltatta az állam és az egyház közötti megegyezést, amely hozzájárul a népi, hazafias és kulturális előrehaladásához. Fölhívta még Borsos József kanonok (Makó), Hamvas István prépost (Szeged) és Madaai Richárd püspök tanácsos (Makó).

Bíró Imre kanonok, az Országos Békebizottság katolikus bizottságának főtárgya, az Elnöki Tanács tagja a Hazafias Népfőnt Országos Tanácsa és az Országos Békebizottság elnökségének üdvözletét tolmácsolta. Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese köszöntötte a jubiláló mozgalmat, és vázolta az elmúlt 30 évben elért eredményeket.

Molnár Antal zárszava után a Szózat hangjaival ért véget az ünnepség. A megemlékezés résztvevőinek tiszteletére, a megyei tanács épületében rendezett fogadáson Szabó G. László mondott pohárköszöntőt.